

Maatilojen varautuminen ja huoltovarmuus –tapahtuman ohjelma

Maatilojen varautuminen ja huoltovarmuus

tiistai 20.1.2026 klo 9.30-15

Ohjelma

10.00 Tervetuloa, Riitta Lehtinen, Hämeen ammattikorkeakoulu ja Riitta Savikko, Luonnonvarakeskus

10.05 Elintarviketuotannon ja maatalouden huoltovarmuus, Juha Mantila, vanhempi varautumisasiantuntija, Huoltovarmuuskeskus

10.30 Maatilojen riskit ja niihin varautuminen, Teppo Raininko, kehityspäällikkö, LähiTapiola

11.30 lounas (tarjotaan läsnäosallistujille)

12.30 Viljelijöiden voimavarat arjen ja kriisin tilanteissa, Anni Kekki, työkykyneuvoja, Maatalousyrittäjien eläkelaitos Mela

13.00 Millaisia investointeja maataloudessa rahoitetaan?, Matti Arola, myyntijohtaja maa- ja metsätalousasiakkaiden palvelut, OP Kaakkois-Suomi

13.30 Turvallisuustilannekuva ja maatilojen varautumisen yleiset perusteet maanpuolustuksen näkökulmasta, majuri Mika Hannukkala, Puolustusvoimien Kaakkois-Suomen aluetoimisto (vain paikan päällä)

14.00 Kahvi

14.20 Loppukeskustelu ja yhteenveto

15.00 tapahtuma päättyy

**Kestävästi ja vastuullisesti toimiva maatila -
Make Häme ja Make Kaakkois-Suomi –
hankkeet**

**Hämeen ammattikorkeakoulu ja
ProAgria Etelä-Suomi**

HAMK Mustiala

Opetus- ja tutkimusmaatila

- Maidontuotanto, päätuotantosuunta (luomussa 2020 lähtien)
 - 75 Lypsylehmää
 - Nuorkarjaa noin 60
 - Valtaosa karjasta on ayrshire ja holstein-rotua
 - Lisäksi löytyy suomenkarjarotujen edustajia, jerseytä ja brown swiss-rotua
 - Lypsyrobotti
 - Löytyy myös lypsyasema jota käytetään tarvittaessa
 - Automatisoitu ruokintajärjestelmä
- Peltoa 185 ha (luomussa 2018 lähtien)
 - Viljelyssä nurmea, viljaa ja palkokasveja

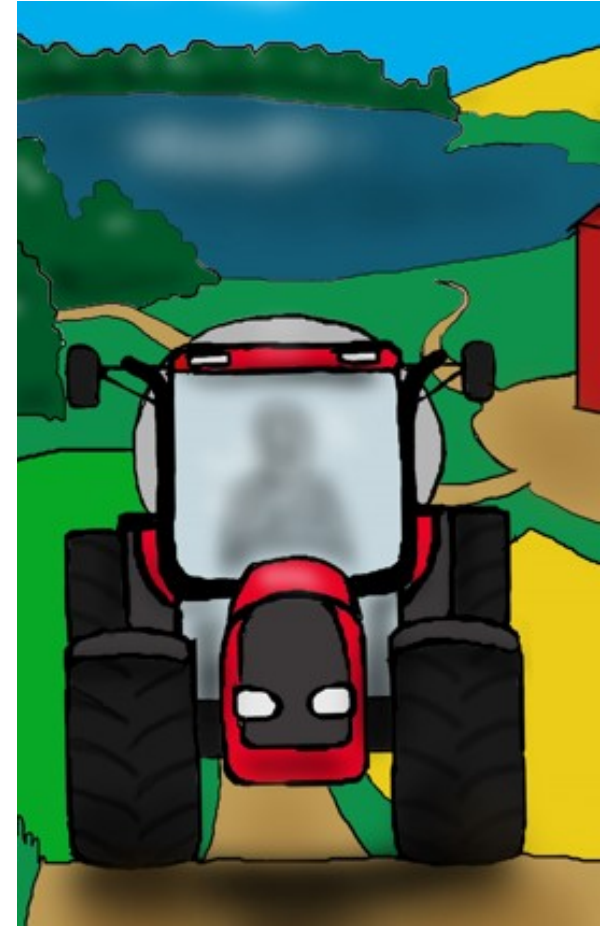

Koulutus Mustiala

- **Hämeen ammattikorkeakoulu, HAMK**
 - Maaseutuelinkeinot, agrologi (amk)
 - Suomenkielinen
 - n. 400 opiskelijaa
 - Climate Smart Agriculture, agrologi (amk)
 - Englanninkielinen
 - noin 150 opiskelijaa
 - Noin 30 eri kansalaisuutta
 - Erilaisia lyhytkoulutuksia, kuten Maatalouden perusteiden osaajakoulutus
- **Hämeen ammatti-instituutti, HAMI**
 - Maatalouden perustutkinto, maaseutuyrittäjä
 - Suomenkielinen
 - Noin 50 opiskelijaa

Kestävästi ja vastuullisesti toimiva maatila - Make Häme ja Make Kaakkois-Suomi - hankkeet

- Molempien hankkeiden tavoitteena kestävän tuotannon ja ympäristövastuullisuuden lisääminen maatiloilla
- HAMKin työpaketissa edistetään älykästä ja kestävää viljelyä sekä digitaalisten työvälineiden ja automaation käyttöä
- Toteuttajat ProAgria Etelä-Suomi ja Hämeen ammattikorkeakoulu
- Hankkeet jatkuvat vuoden 2026 loppuun
- *Hankkeet ovat saaneet EU:n maaseuturahoitusta Hämeen ja Kaakkois-Suomen ELY-keskuksilta, joiden tehtäviä hoitavat nykyisin Sisä-Suomen Elinvoimakeskus ja Kaakkois-Suomen Elinvoimakeskus*

- Suomalaisen ruoan tulevaisuusvisiointi 26.1.2026 klo 12 – 15.30
Hämeenlinna
 - Ilmoittautuminen 20.1.2026 mennessä
- Siemenviljely ja siemenpakkaamoon tutustuminen 17.2.2026
Lappeenranta, Taurun Siemen Oy
- Peltometsäviljely-tapahtuma HAMK Mustiala 11.3.2026
- Nautojen rooli ruokajärjestelmässä HAMK Mustiala 24.3.2026
- Seuraa hankkeiden sivuja HAMKin www.hamk.fi/makehamekaakko tai ProAgrian MaKe-hankkeiden sivua
- Maaseutuverkoston tai HAMKin tapahtumakalenteria
- Elinvoimainen maitotila ja Elinvoimainen kasvitila face-sivuja

Luonnonvarakeskuksen vetämiä hankkeita: ARMAS-hanke

Huoltovarmuutta ja resilienssiä ruokajärjestelmään (ARMAS)-hanke

- Pää tavoite on tiedonvälityksen keinoin vahvistaa maaseudun ja ruokajärjestelmän toimijoiden osaamista ja kehittää Suomen ruokajärjestelmän huoltovarmuutta, resilienssiä (eli muutosjoustavuutta) ja ilmastoviisautta.
- Valtakunnallinen maaseutuhanke 9/2024-12/2027

www.ilmastoviisas.fi

www.facebook.com/ilmastoviisas

www.ilmastoviisas.fi/uutiskirjeet/

Kuva: Tapio Tuomela / Luke

Webinaareja maatalousluonnon monimuotoisuudesta keväällä 2026

ke 21.1. klo 9-11 Mitä on maatalousluonnon monimuotoisuus?

ti 27.1. klo 9-11 Mitä ovat ekosysteemipalvelut?

ke 4.2. klo 9-10.30 Metsäpuutarhoja ja puustoista maataloutta Suomessa

ke 11.2. klo 13-15 Metsäpuutarhoja ja puustoista maataloutta Pohjoismaissa (englanniksi)

ti 10.3. klo 9-11 Peltoviljelyn monimuotoisuus

to 19.3. klo 9-11 Vihannesviljelyn monimuotoisuus

to 26.3. klo 9-11 Luontainen torjunta

ke 8.4. klo 9-11 Pölytys

ti 14.4. klo 9-11 Maatalousympäristön linnut

- Webinaarit ovat kaikille avoimia ja maksuttomia. Alustukset tallennetaan.
- Webinaarisarjan pääjärjestäjä on Luonnonvarakeskuksen vetämä ARVO-hanke: Monimuotoisuudesta ja ekosysteemipalveluista lisäarvoa Järvi-Suomen maa- ja puutarhatiloille.
- Lisätietoja www.ilmastoviisas.fi

Kuva: Jaana Ojalainen / vastavalo.net

Tulossa Nautojen rooli ruokajärjestelmässä -tapahtuma 24.3.2026 HAMK Mustialassa Tammelassa ja etänä

Aiheita

- nautojen merkitys Suomen maataloudessa
- nurmet ja erityisesti apilat
- maitoalan muutosjoustavuus

Puhujat

- useita Luken tutkijoita
- Maalaisjärki – Anna

HAMK Mustialan navetan esittely

mahdollisuus vieraillla navetan parvella

Järjestelyistä vastaavat Luken ARMAS ja SecureFood -hankkeet sekä MaKe Häme -hanke ja HAMK

Kuva: HAMK

Tietokortti: Hyödyllinen puna-apila

Puna-apilan viljelyn lisäämisessä on paljon hyötyjä:

- Typensidonta ilmasta – riippumattomuus väkilannoitetyypeistä
- Esikasviarvo viljelykierrossa seuraavalle kasville
- Hyödyttää muita eliöitä: pölyttäjät, linnut, madot, maan mikrobit
- Lisää maatalousluonnon monimuotoisuutta
- Suotuinen vaikutus maaperään
- Kotimainen valkuaislähte märehtijöille
- Seosviljely heinien kanssa vähentää talvituhojen riskiä, lisää sadontuottoa ja parantaa rehuarvoja puhtaaseen apilakasvustoon verrattuna

Haasteena kotimaisen siemenen tuotanto

www.ilmastoviisas.fi/hyodyllinen-puna-apila/

Tietokortti

Hyödyllinen puna-apila

Puna-apila on syväjuurinen monivuotinen valkuaispitoinen nurmipalkokasvi ja erinomainen rehu märehtijöille. Puna-apila on myös paljon muuta. Se pystyy sitomaan ilmasta typpeä juuriston nystyröissä elävien typensidobakteerien avulla, eikä siten tarvitse väkilannoitetyyppeä. Puna-apila parantaa maan rakennetta ja lisää maan orgaanisen aineen määrää, sen viljely edistää luonnon monimuotoisuutta ja hyödyttää pölyttäjiä, lintuja sekä maan mikrobeja. Puna-apilaa viljellään tavallisimmin heinäkavien kanssa seoksena säilörehu- ja viherlannoitusnurmissa. Puna-apilaa ja muita apiloita voidaan viljellä myös viljan aluskasvina sitomaan typpeä ja suojaamaan maan pintaa eroosiolta.

Puna-apilan viljelyn lisäämisessä on paljon hyötyjä:

- Typensidonta ilmasta – riippumattomuus väkilannoitetyypeistä
- Esikasviarvo viljelykierrossa seuraavalle kasville
- Hyödyttää muita eliöitä: pölyttäjät, linnut, madot, maan mikrobit
- Lisää maatalousluonnon monimuotoisuutta
- Suotuinen vaikutus maaperään
- Kotimainen valkuaislähte märehtijöille
- Seosviljely heinien kanssa vähentää talvituhojen riskiä, lisää sadontuottoa ja parantaa rehuarvoja puhtaaseen apilakasvustoon verrattuna

Haasteena kotimaisen siemenen tuotanto

Maatalousluonnon monimuotoisuus

Apiloiden lisääminen nurmien siemenseoksiin tai viljojen aluskasveiksi lisää maatalousluonnon monimuotoisuutta sekä kasvuston että juuriston kautta. Kukkiessaan puna-apila tuottaa ravintoa pölyttäjiä kuten kimalaisille ja mehiläisille. Erityisen tärkeä ravintokasvi se on pitkäkielille kimalaislajeille.

Myyös maaperässä olevat mikrobit hyötyvät puna-apilasta. Monipuolinen mikrobisto maassa lisää maaperän terveyttä ja viljavuutta. Puna-apila hyödyttää myös hyönteisiä, hyönteisiä syöviä lintuja sekä matoja ja muita eläimiä.

Kimainen puna-apilan kukka.
Kuva: Anne Nissinen / Luke

Biologinen typensidonta

Suomessa apilan biologinen typensidonta vaihtelee paljon ja voi olla 50 – 200 kg N per hehtaari vuodessa. Apila käyttää tätä typpeä omaan kasvuunsa. Seuraavalla viljelykasvulla voidaan typpilannoitusta pienentää 40 – 80 kg hehtaarilta.

Biologisen typensidonnin määrä apila-heinäkavien nurmissa riippuu apilan biomassan määrästä, kasvien kypsyä varastoida typpeä, typensidobakteerien ja isäntäkasvin symbioosin tehokkuudesta ja ympäristötekijöistä. Typensidontaa tapahtuu eniten nopean kasvun vaiheessa. Jos typpeä on maasta helposti saatavilla, typensidonta ilmasta kuitenkin vähenee. Apilan esikasvi vaikutus riippuu mm. maahan muokattavan biomassan määrästä ja laadusta, pellon kasvukunnosta ja sääolosuhteista.

Kotimaista valkuaista apilasta

Nurmisäilörehu on märehtijöiden tärkein rehu. Perinteisesti säilörehu on tehty pelkistään heinäkavista sisältävästä nurmesta. Väkilannoitetyypen avulla nurmesta saadaan suuria hehtaarisatoja. Apiloista puna-apila sopii parhaiten heinäkaviseoksiin. Viljely seoksena heinien kanssa vähentää typen hukan riskiä, parantaa apilan talvehtimistä, lisää kokonaissadon määrää ja parantaa rehuarvoa. Puna-apilapitoinen säilörehu lisää rehun syöntiä ja maitotuotosta pelkkään heinäkavesta tehtyyn säilörehuun verrattuna.

© Luonnonvarakeskus

Tietokortti on tuotettu hankkeissa Huoltovarmuutta ja resilienssiä ruokajärjestelmään (ARMAS), Monimuotoisuudesta ja ekosysteemipalveluista lisäarvoa Järvi-Suomen maa- ja puutarhatiloille (ARVO) ja Valkuaisviisas maidontuotanto (VIIMA).

Maidontuotannon resilienssin kehittäminen

- Tietokortteja maidontuottajille maidontuotannon kestävyys- ja muutosjoustavuuden parantamisesta, esim.
 - Nurmisäilörehun parantaminen vähentää väkirehun tarvetta
 - Puna-apilan puhdaskasvusto säilörehuksi
 - Valkuaisomavaraisuus kasvuun tehokkaalla laidunnuksella
 - Luonnon monimuotoisuus lypsykarjatilalla
 - Hiilen sitominen maaperään käytännössä
 - Palkoviljojen viljely lisää valkuaisomavaraisuutta
 - Kestävät lehmät parantavat taloudellista tulosta ja vähentävät haitallisia ympäristövaikutuksia
 - Pitkä vierihoito vasikoiden terveyden ja hyvinvoinnin parantamiseksi-Imettäjälehmäsysteemi

www.ilmastoviisas.fi/maidontuotanto

Maanviljelijän varautuminen ilmastonmuutokseen

1. Pohdi lähtökohdat
2. Varaudu epävakauteen
3. Pyri tehokkuuteen
4. Hanki osaamista, pohdi ja keskustele
5. Tarkkaile ympäristöäsi ja tee kokeiluja
6. Ylläpidä ja paranna maan kasvukuntoa ja rakennetta
7. Tee pellostasi hiilinielu
8. Kierrätä ravinteet ja hiili
9. Vaali monimuotoisuutta
10. Tee yhteistyötä ja monipuolista toimintaa

Luonnonvarakeskuksen vetämiä hankkeita: ARVO-hanke

Monimuotoisuudesta ja ekosysteemipalveluista lisääarvoa Järvi-Suomen maa- ja puutarhailoille (ARVO)

ARVO-hankkeen päätavoitteet

- Hankkeen tavoitteena on lisätä viljelijöiden ja muiden maaseudun toimijoiden tietotaitoa luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemipalvelujen arvosta ja merkityksestä, kytkennöistä ja niiden tukemisen keinoista Järvi-Suomessa alue- ja tilatasolla.
- Hanke kokoaa ja jakaa käytännönläheistä tietoa monimuotoisuuden ja ekosysteemipalvelujen tunnistamisesta, tukemisesta, näkyväksi tuomisesta ja niiden tuomasta lisäarvosta.

© Sari Himanen/Luke

Järvi-Suomen erityispiirteet keskiössä

- Ilmasto ja maankäyttö
- Elinvoima, veto- ja pitovoima
- Nuoret viljelijät
- Geopoliittinen erityisasema
- Luomu
- Matkailu

Webinaareja maatalousluonnon monimuotoisuudesta keväällä 2026

ke 21.1. klo 9-11 Mitä on maatalousluonnon monimuotoisuus?

ti 27.1. klo 9-11 Mitä ovat ekosysteemipalvelut?

ke 4.2. klo 9-10.30 Metsäpuutarhoja ja puustoista maataloutta Suomessa

ke 11.2. klo 13-15 Metsäpuutarhoja ja puustoista maataloutta Pohjoismaissa (englanniksi)

ti 10.3. klo 9-11 Peltoviljelyn monimuotoisuus

to 19.3. klo 9-11 Vihannesviljelyn monimuotoisuus

to 26.3. klo 9-11 Luontainen torjunta

ke 8.4. klo 9-11 Pölytys

ti 14.4. klo 9-11 Maatalousympäristön linnut

Kuva: Jaana Ojalainen / vastavalo.net

- Webinaarit ovat kaikille avoimia ja maksuttomia. Alustukset tallennetaan.
- Webinaarisarjan pääjärjestäjä on Luonnonvarakeskuksen vetämä ARVO-hanke: Monimuotoisuudesta ja ekosysteemipalveluista lisäarvoa Järvi-Suomen maa- ja puutarhatiloille.
- Lisätietoja www.ilmastoviisas.fi

ARVO-hankkeen esittely

- Ympäristö- ja ilmastotiedonvälityshanke
- **Toteutusaika:** 01.03.2025 – 31.12.2027
- **Toteutusalue:** koko Järvi-Suomi: Etelä-Savo, Kaakkois-Suomi, Keski-Suomi, Pohjois-Karjala ja Pohjois-Savo
- **Toteuttaja:** Luonnonvarakeskus (Luke)
- **Rahoitus:** 350 571 € (100 %, EU+valtio)
- **Lisätietoja:** Sari Himanen, sari.himanen@luke.fi,
040 738 9873 www.luke.fi/projektit/arvo

Hanke on saanut EU:n maaseuturahoitusta Etelä-Savon, Kaakkois-Suomen, Keski-Suomen, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon ELY-keskukselta. Hanke tukee Järvi-Suomen maaseudun ympäristö- ja ilmasto-ohjelman 2020-2027 tavoitteita.

MehiVarma-hanke

MEHIVARMA

Tarhamehiläisten tuottama
pölytys osana huoltovarmuutta

SUOMEN
MEHILÄISHOITAJAIN
LIITTO

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Varautumistyökalut

Euroopan unionin osarahoitama

Mitä on varautuminen ja riskienhallinta maataloilla?

Maatilojen varautuminen ja Huoltovarmuus, Imatra, 20.1. 2026

Huoltovarmuutta ja resilienssiä
ruokajärjestelmään (ARMAS)-hanke,

Jarkko Leppälä, Luke

Elina Vehviläinen-Liikka, Savonia

Anna-Mari Heikkilä, VTT

Sinikka Virtanen, STUK

Riitta Savikko, Luke

Kuva: Jarkko Leppälä, Luke

Kuva: Jarkko Leppälä, Luke

OVERCONFIDENCE

This is going to end in disaster, and you have no one to blame but yourself.

Kuva: Jaredlenderpoker.com

Kuva: Risto Karhu

Kuva: Norman Bradley

Kuva: Jarkko Leppälä, Luke

Kuva: Säästöpankki.fi

Kuva: Jarkko Leppälä, Luke

SAVONIA

HELSINGIN YLIOPISTO
RURALIA-INSTITUUTTI

- Toimivassa ruokasysteemissä olevilla ihmisillä on riittävät fyysiset, sosiaaliset ja taloudelliset mahdollisuudet saada riittävästi ruokaa, joka vastaa heidän ruokatottumuksiaan sekä mahdollistaa terveellisen elämän. (YK 1996).
- Huoltovarmuudella tarkoitetaan yhteiskunnan kykyä selviytyä erilaisista häiriötilanteista ja kriiseistä
- Mitä tapahtuu, jos näin ole? Esim. Maya-kulttuurin tuho, Suuret nälkävuodet 1860-l., Ukrainan nälänhätä 1930-l., Kiinan suuri harppaus 1959-1961, Bangladesh 1970-l.
- Suomen ruokasysteemin turvallisuus oli v. 2021 maailman paras (Global Food Security Index, 2021).
- Ruokasysteemin turvallisuustekijät (Ruokatieto):
 - Huoltovarmuus
 - Omavaraisuus
 - Ruokaturvasta huolehtiminen
 - Kotimaisuusaste
 - Muuta? > kotimaista tuotantokykyä on olemassa.

Ennakointi: Järjestelmällistä ja tietoista tulevaisuuden vaihtoehtojen ja vaikuttavien tekijöiden tarkastelua.

Varautuminen: Erilaisiin vahinkotilanteisiin ja niiden vaikutuksiin varautumista toimenpiteillä.

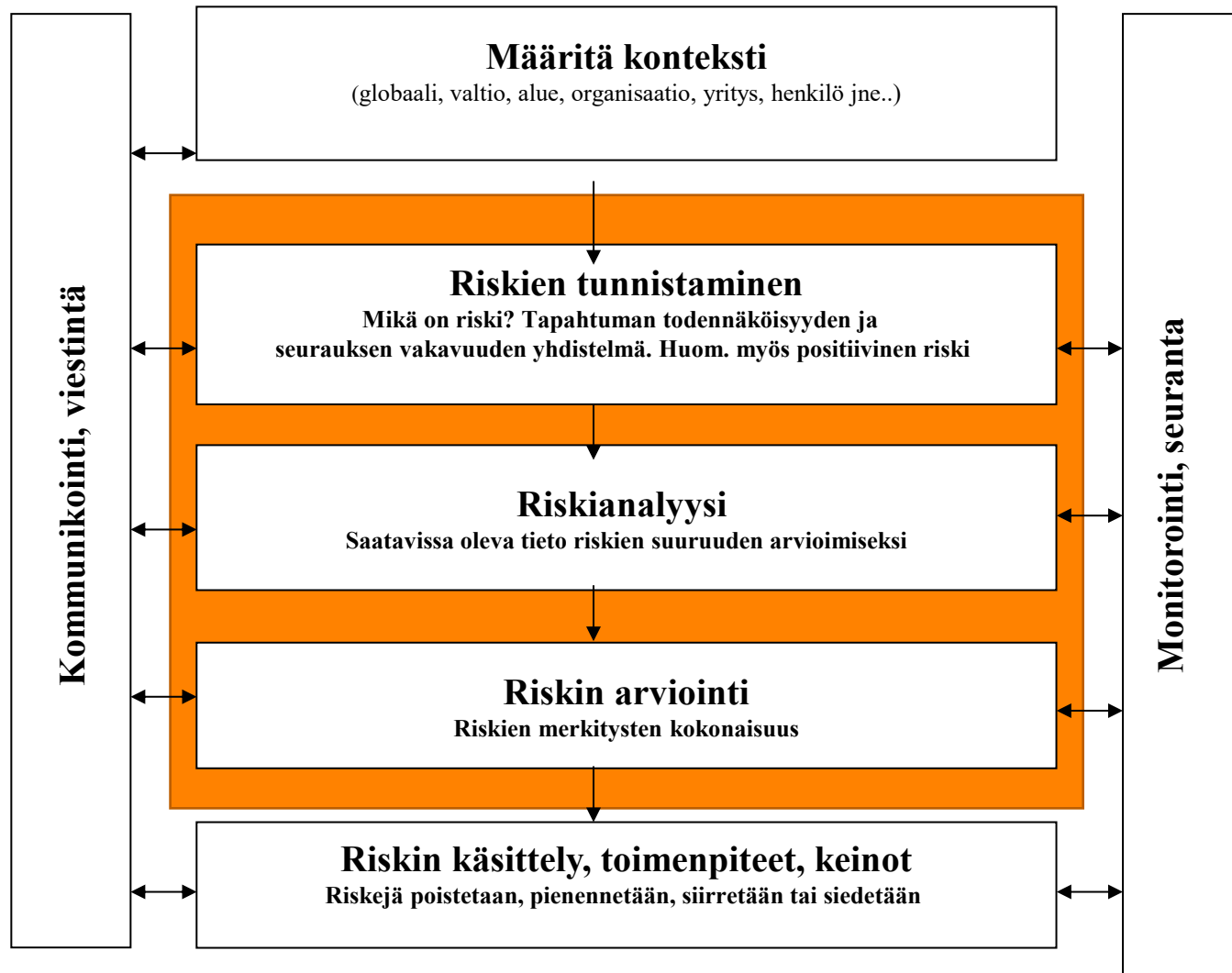
Resilienssi: Muutosjoustavuus tai muutoskestävyys, kuinka ketterästi uudelleen käynnistetään toiminta ja toiminta tuottaa tulosta häiriön tai muutoksen jälkeen.

Yritysturvallisuus: Yritykselle tärkeiden toimintojen turvallisuusjohtamista. Edistää yrityksen kilpailukykyä ja tuottavuutta ja yhdistää turvallisuuden liiketoimintaan. Mitkä asiat ovat yritykselle arvokkaita?

(EK 2024; Leppälä ym. 2023)

Riskienhallinnan osatekijät, kokonaisvaltainen riskienhallinta

Strateginen/ Operatiivinen riski

Kuva: Jarkko Leppälä, Luke

Maatilan ulkoiset riskitekijät

Ydinonnettomuus
Säteilyvaara

Ilmastokriisi

Kyberhyökkäykset

Sota

Talouskriisi,
energiakriisi

Eläintautiepidemia,
ihmisepidemia

Politiikan muutos

Alueellinen
luonnontuho

Terrori-isku,
ilkivalta

Suurvahinko,
Tulipalo

Raaka-aine kriisi,
Vesi, Rehu, Öljy

Tuotantotalous
Omaisuus
Henkilö
Ympäristö

Vakava sairaus,
Vakava tapaturma

Kuolemantapaus

Avioero

Maatilan sisäiset riskitekijät

Jarkko Leppälä/uke

Kuva: Keski-Suomalainen

Maatilojen varautumisen työkalut

- Maatilan perustiedot, sijainti
- Rakennukset ja omaisuus
- Henkilösto
- Turvallisuus ja ensiapuvalmius
- Tärkeät yhteystiedot ja asiakirjat
- Riskit, Vastuut, Tuotantoympäristö, Prosessit, Toimenpiteet, Ohjeet

Täältä löydät online-oppaan, varautumissuunnitelmapohjan ja mallitilojen esittelyn. Työkalut on luotu suomalaisten maatilojen tarpeeseen ja niiden käytettävyys on testattu tilallisten toimesta. Olipa tilasi siis pieni tai suuri, on meillä apukeinot sinulle riskinhallintaan ja varautumiseen.

Maavara: Elina Vehviläinen-Liikka, Savonia

Työkaluja riskienhallintaan ja varautumiseen:	Lisätietoja
Maavara, maatilan varautumisen työkalut, Savonia	https://maavara.savonia.fi/
Digitseksi – työkalut, TTS	https://www.tts.fi/hankkeet/maatalous/digitseksi/
Maatilan varautumistyökalut, ProAgria	https://www.proagria.fi/uploads/Riskienhallinta_kartoitustyokalu.pdf
Maatila – RH, Maatilan riskikartta, Luke	https://project-archive.luke.fi/sacurima/fi/index.html (LUKE)
Oira – EU:n vuorovaikutteinen riskienarvioinnin verkkotyökalu, Melan ja TTH:n henkilöriskien arviointi, Työturvallisuuskortti	https://www.ttl.fi/vaikuttaminen/eurooppalaista-tutkimustietoa-tyoelamasta/oira-vuorovaikutteinen-riskinarvioinnin-verkkotyokalu
Turvallinen tila - Opas maatilan varautumiseen (HVK/MTK)	https://www.huoltovarmuuskeskus.fi/files/78ee7aafa24fb722989fcd37e3821ef39a160bdb/2013_mtk_maatilan_varautumisopas_suomi.pdf
PK-RH, Suomen riskienhallintayhdistys	https://pk-rh.fi/
Riskienhallinnan välineitä elintarvikealan pk-yritysten varautumissuunnittelun tueksi (ET-RH työkirja), Luke	https://jukuri.luke.fi/handle/10024/553900

Lyhyt kysely varautumisesta ja huoltovarmuudesta maataloudessa

www.menti.com
3579 9376

Maatalousyrittäjien eläkelaitos Mela

Varhaisen tuen palvelut

Olemme maatalousyrittäjien,
poronhoitajien ja kalastajien tukena
elämän pienissä ja suurissa haasteissa.

Tuemme
työkykyäsi jo
varhaisessa
vaiheessa!

Työkykyneuvojan palvelut

Apumme on
luottamuksellista
ja maksutonta

- Työkyky, ihmissuhteet, jaksaminen, taloushuolet, elämän muutostilanteet
- Keskustelu, vaihtoehtojen etsiminen
- Ostopalvelusitoumus psykoterapiaan, pariterapiaan tai psykologille
- Etsi lähin työkykyneuvoja ja ota yhteyttä:
mela.fi/varhainentuki

Maaseudun tukihenkilöverkko

APUA JA TUKEA MAASEUDUN ASUKKAILLE

Vapaaehtoistoimintaan perustuva auttamisverkosto.

Koulutetut vapaaehtoisemme tarjoavat tukea ja apua maaseudulla asuville ja auttavat erilaisissa elämän haasteissa. He tuntevat maaseudun elinolosuhteita ja maatalousyrittäjyyttä. Apua tarjoaa n. 140 koulutettua tukihenkilöä eri puolilla Suomea.

www.tukihenkilo.fi

0400 789 481

mia.kalpa@tukihenkilo.fi

Seuraa meitä:

IG: [@tukena_maaseudulla](https://www.instagram.com/tukena_maaseudulla)

FB: Maaseudun tukihenkilöverkko

Käytännön apua kotiin erilaisissa elämän haastavissa tilanteissa maatalousyrittäjille ja lapsiperheille

Apu voi olla:

- arjen askareissa, esim. kodinhoidossa ja pihatöissä
- apua maatilan töihin, ei lomitusta
- henkistä tukea, kuuntelemista ja vierellä oloa
- apua ammattiavun hakemisessa

Taustalla aina psykososiaaliset syyt

Jelppi-ryhmä auttaa elämän solmukohdissa. Jelppi-ryhmä koostuu 2-5 koulutetusta maaseudun tukihenkilöstä. Ryhmä tarjoaa apua 1-3 päivää. Auttamisen määrä ja tavat sovitaan yksilöllisesti.

Tukea puhelimitse

Tukihenkilöt löytyvät osoitteesta www.tukihenkilo.fi. Yhteyttä voi ottaa keneen tahansa, mihin päin Suomea vaan. Tukihenkilöille voi laittaa myös tekstiviestejä tai lähestyä sähköpostitse.

Keskustelutukea Tukinetissä

- Kahdenkeskisiä tukisuhteita, ryhmächatteja ja keskustelupalstoja
- Keskusteluissa mukana koulutetut, vapaaehtoiset tukihenkilöt
- Yksinäisyys-chat 14.1.2026 alkaen parittomien viikkojen keskiviikkona klo 17-18.30.
- Sukupolvenvaihdossoppa tulossa maaliskuussa:
 - ma 16.3.2026 klo 12-13.30 ja 18.30-20
 - ma 23.3.2026 klo 12-13.30 ja 18.30-20
 - ma 30.3.2026 klo 18.30-20
- Lue lisää www.tukihenkilo.fi

Yhteyttä saa ja kannattaa ottaa matalalla kynnyksellä!

SUKUPOLVENVAIHDOSOPPA

[Sukupolvenvaihdossoppa-videosarja](#)

on perhesuhteisiin ja henkiseen hyvinvointiin keskittyvä julkaisu onnistuneen sukupolvenvaihdon tueksi. Asiantuntijat ja kokemusasiantuntijat tarjoavat videoilla pohdinnan aiheita ja vinkkejä onnistuneeseen sukupolvenvaihdokseen inhimillisistä näkökulmista.

[Sukupolvenvaihdossoppa-käsikirja](#)

on käytännönläheinen julkaisu, johon on koottu luopujien ja jatkajien kokemuksia ja vinkkejä, miten päästään parhaaseen lopputulokseen sukupolvenvaihdoksessa. Käsikirjassa ääneen pääsevät sukupolvenvaihdon kokeneet.

[Sukupolvenvaihdossoppa-webinaari](#)

Tutustu SPV-materiaaleihin: www.tukihenkilo.fi

OP Kaakkois-Suomi

OP Kaakkois-Suomen vastuullisuusohjelma

Rakennamme yhdessä kotikulmille
kestävää huomista

OP Kaakkois-Suomen vastuullisuusohjelma

Rakennamme yhdessä kotikulmille kestävää huomista

Ilmasto ja ympäristö

Tarjoamme asiakkaillemme kestäviä rahoitus- ja sijoitustuotteita

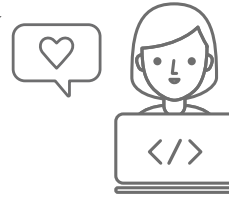
Vähennämme luotto- ja sijoitussalkkujemme päästöjä

Olemme hiilineutraali vuoteen 2025 mennessä

Edistämme kiertotaloutta omassa ja asiakkaidemme liiketoiminnassa

Edistämme luonnon hyvinvointia ja monimuotoisuutta

100 % käyttämästämme sähköstä on uusiutuvaa. Sitoudumme vähentämään energiankulutustamme.

Ihmiset ja yhteisöt

Vahvistamme yhdenvertaista, osallistavaa ja monimuotoista kulttuuria

Rakkaudesta Kaakkois-Suomeen –haulla edistämme paikallisyhteisöjemme hyvinvointia ja elinvoimaa alueellamme

Tuemme oman talouden hallintaa ja edistämme taloustaitoja

Autamme erityistä tukea tarvitsevia asiakkaitamme hoitamaan talousasioitaan

Tunnistamme toimintamme ihmisoikeusvaikutukset
HiiOP-vapaaehtoistyö

Omistaja-asiakas ja henkilöstö tekee hyvää –teot

Elinvoimaa kotikulmille lahjoittamalla varoja paikallisesti koulutuksen kehittämiseksi & tukemiseksi

Hyvä hallintotapa

Integroimme vastuullisuuden kaikkeen liiketoimintaamme ja sen riskinottoon

Hyödynnämme dataa ja tekoälyä vastuullisesti

Edellytämme kumppaniemme sitoutuvan hankinnan vastuullisuusperiaatteisiin

Lisäämme hallintomme monimuotoisuutta

Kehitämme henkilöstömme vastuullisuusosaamista

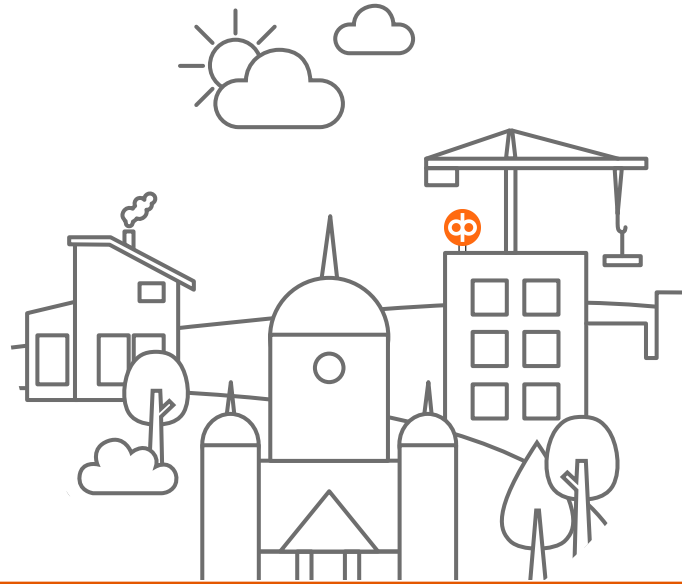
Kaikkien aikojen tekoja 2025

Maksoimme
yhteisöveroa
13,8 M€

Mahdollistimme
200

15-17 -vuotiaalle nuorelle kesätyön
paikallisissa yhdistyksissä.
#KesäduuniOPnpiikkiin

OP Kaakkois-Suomi

Tuimme

16 000

lapsen ja nuoren
harrastustoimintaa.

Lahjoitimme

200 000 €

paikallisten yhdistysten toimintaan.

431

vauvaa lunasti
100 euron suuruisen
OP Ensijoiituksen.

1 269

Verenluovuttaja-
ryhmämme oli
Suomen suurin.

Osallistimme
omistaja-asiakkaitamme
vaikuttamaan
vastuullisuustekoihin.
#KaikkienAikojenTekoja

Lahjoitimme alueen
koulutuksen tukemiseen
285 000 €

OP Kaakkois-Suomen avainlukuja 6/2025

Omistaja-asiakkaat

116 062

Bonukset omistaja-asiakkaille
12 kk

14,4 milj. €

Liikevoitto 12 kk

75,6 milj. €

Rahoitustoiminta

3 014 milj. €

Asiakkaat

169 918

Henkilöstö

300

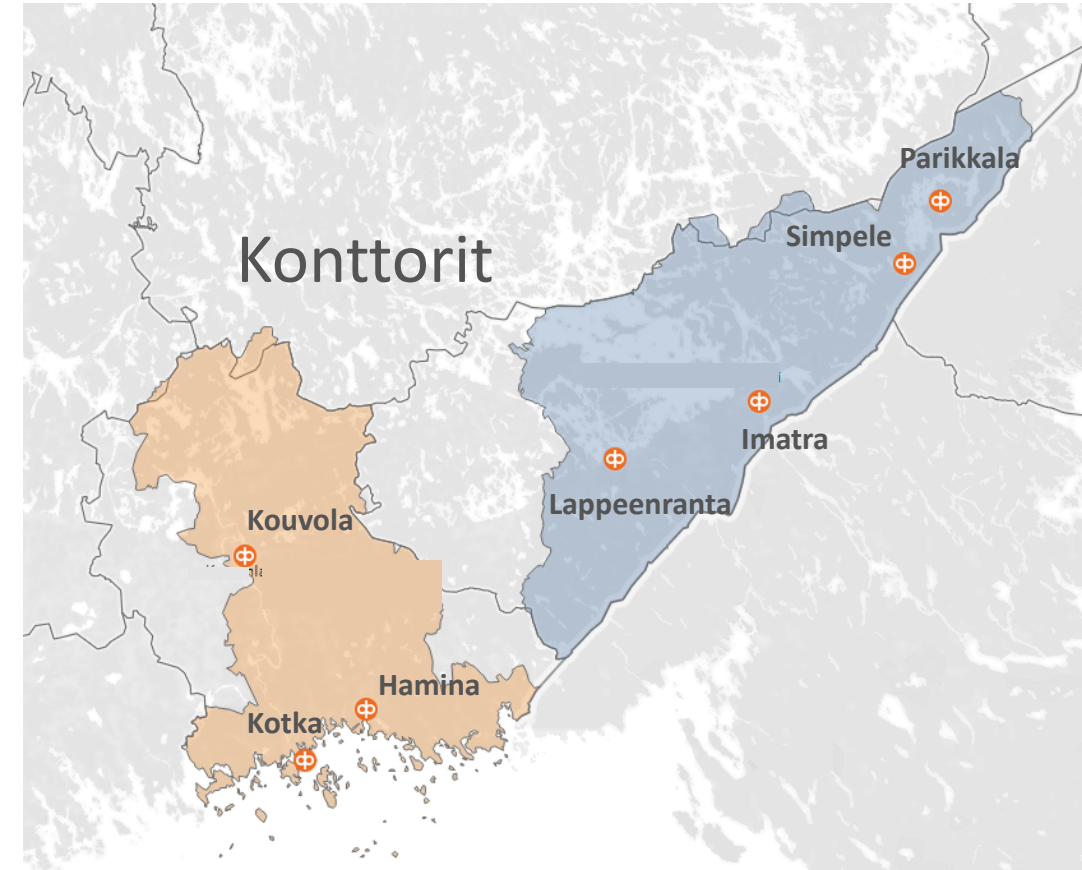
Vakavaraisuus (CET1)

39,3 %

Asiakasvarat

(= talletukset ja sijoitusvarat)

5 078 milj. €

Kaakkois-Suomen Elinvoimakeskus

Maaseuturahoitus Kaakkois-Suomessa

Maatilojen varautuminen ja huoltovarmuus

20.1 2026

Elinvoimakeskus

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Maaseuturahoitus on ihmisten ja luonnon hyvinvointia luovaa toimintaa, joka tuottaa työtä sekä elinvoimaa alueille ja koko Suomelle.

Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus

Elinvoimakeskus

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Maatalouden ja maaseudun rahoitus Etelä-Karjalassa ja Kymenlaaksossa vuonna 2024

Viljelijätuet

- 2025 tilaa
- Tukea 66,7 milj. €
- 122 100 ha viljeltyä peltoa

Maatalouden rakennetuet

- 2,7 milj. € maatalouden investointiavustusta
- Nuorten viljelijöiden aloitustukea 13 maatilalle yht. 520 000 €
- Maatilojen neuvontaan 510 000 €

Ravinteiden kierrätyksen kokeiluohjelma

Rahoitusta saatavilla kierrätysravinteiden kehittämiseen ja tutkimukseen liittyviin hankkeisiin

Maaseudun yritys- ja hanketuet 5,5 milj. €

- Hanketukia myönnetty 4,8 milj. €
- Yritystukia myönnetty 700 000 €
- Osassa hankkeita toteuttamiseen pystyy hyödyntämään talkootyötä

Elinvoimakeskus

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskusten rooli alueilla

**Kaakkois-Suomen
elinvoimakeskus**

- Valtion eli ministeriöiden edustaja (TEM, MMM, LVM, YM, OKM), hallitusohjelman toimeenpanija
- Kehittäjä ja rahoittaja
- Valvoja ja luvittaja: maaseutu-, kalatalous- ja liikennetehtävissä
- Alueellisten ja paikallisten toimijoiden kumppani
- Valtion aluehallinto 1.1.2026 alkaen = elinvoimakeskukset (ennen ELY-keskukset)
- Kaakkois-Suomen elinvoimakeskusalue: Etelä-Karjala, Kymenlaakso ja Päijät-Häme
- Edistämme alueiden elinvoimaa monialaisesti ja yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa.

Mistä tietoa?

- [Elinvoimakeskus.fi](https://elinvoimakeskus.fi)
- [Ruokavirasto.fi](https://ruokavirasto.fi)
- EU:n maaseuturahoitus - [Maaseutu.fi](https://maaseutu.fi)

Alueellista tietoa

- [Maaseutu.fi/Kaakkois-Suomi](https://maaseutu.fi/Kaakkois-Suomi)
- Facebook Etelä-Karjala ja Kymenlaakso: [Maaseutu.fi/Kaakkois-Suomi](https://maaseutu.fi/Kaakkois-Suomi)
- Facebook Päijät-Häme: [Maaseutu.fi/Häme](https://maaseutu.fi/Häme)
- Instagram: [@kaakonmaaseutu](https://www.instagram.com/kaakonmaaseutu), [@hameenmaaseutu](https://www.instagram.com/hameenmaaseutu)
- YouTube: [@Kaakonmaaseutu](https://www.youtube.com/@Kaakonmaaseutu)
- Kaakkois-Suomen maaseudun uutiskirje (9.1.2026): lue.viestitys.fi
- Ota yhteyttä: etunimi.sukunimi@elinvoimakeskus.fi

SuoLiike -hanke

Katso lisää

Tuotannon talous

Hiilitalous

Tuotteet

1.3.2024-30.6.2026

Suoviljelystä uutta liiketoimintaa Kymenlaaksoon – SuoLiike

Maarit Kari 16.1.2026 Jyväskylä
JTP Groundwork in Finland

Euroopan unionin
osarahoittama

KYMEN
LAAKSON
LIITTO

Kouvola
Innovation

Luke
LUONNONVARAKESKUS

Suoviljelystä uutta liiketoimintaa Kymenlaaksoon - hanke tunnistaa uusia suo- ja kosteikkoviljelyyn sopivia, liiketoiminnallisesti ja ilmaston kannalta kiinnostavia kasvilajeja sekä potentiaalisia kestäviä hyödyntämismahdollisuuksia. Hankkeessa selvitetään alan toimijoiden näkemyksiä, liiketoimintamahdollisuuksia ja keskeisiä säädöksellisiä ja taloudellisia ohjauskeinoja.

Tuotannon talous

- Kannattavuus
- Viljelytekniikka
- Tuotantopanokset
- Tekninen toteutettavuus
- Kasvin menestyminen

Tuotteet

- Kasvualustat
- Lisäarvoelintarvikkeet
- Bioaktiivisia aineita ja tuotteita
 - Terveys, kosmetiikka
- Biohiili

Hiilitalous

- Hiilensidonta
- CO₂ekv
- Biohiili
- Hiilisato
- Muutokset

Elintarvike

Mesimarja
Karpalo
Maamanteli
Marja-aronia
Nokkonen
Kernza

Bioaktiiviset

Mesiangervo
Rohtovirmajuuri
Purpurapunalatva
Väinönputki
Morsinko

Biomassakasvit

Järviruoko
Ruokohelpi
Osmankäämi
Paju, Siida
Rohtomesikkä
Igniscum

Ruokohelpi – pelkistetty tuotantoketju kuivikkeeksi

Kuva: Maaseudun tulevaisuus

kuljetus

Kasvatus, korjuu & kuljetus

- Kesä (rajallinen osuus)
- T

Arvio: tarve turpeen korvaamiseen 100 000 ha
(kuivike, kasvualusta)

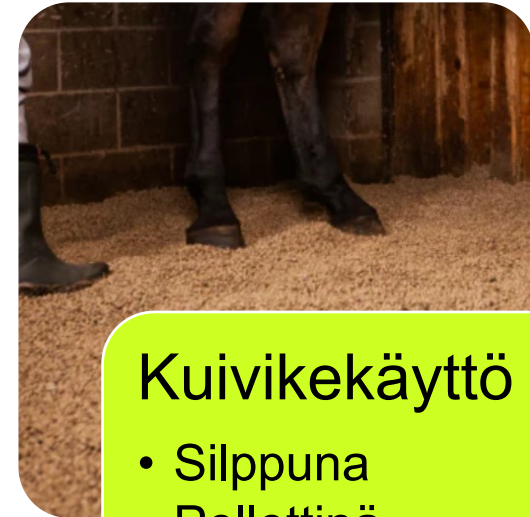

Kuljetus,

Varastointi & esikäsitteily

- Silppuaminen tai sekoittaminen
- Mahdollinen säilöntä

Kuva: Biohansa

Kuivikekäyttö

- Silppuna
- Pellettinä
- Yhdistelminä, kerroksina
- Kuivikepatjan

Ruokohelpi - historiaa, väittämiä & havaintoja

- "On kokeiltu, ei onnistu"
- "Kun kerran kylvetty, siitä ei pääse millään eroon"
- Mitenkäs se sitten korjataan?
 - Jo maltillinenkin vedenpinta paksuturpeisella turvekentällä vähentää merkittävästi turpeen hajoamista
 - On edellytyksenä myös lannoittamiselle, veden tyydyttämää peltoa ei saa lannoittaa
 - Jos vedenpintaa voidaan säätää, **kasvu- ja korjuuolot eivät ole sama asia**
- "Kosteus leikkaa satoa"
 - Suoliike- kenttäkokeessa 5 kuukauden vesipeite ei näyttänyt haittaavan
- Ei siitä tullut mitään viimeksikään (noin 15 vuotta sitten)
 - Syyt olivat kattilan korroosio, logistiset ongelmat, epärealistiset odotukset ja lupaukset

Biomassakasvit

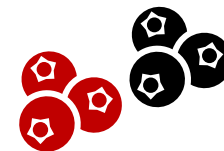

- Kypsää tuotantotekniikkaa (nurmi)
- Osittain tukikelpoinen (pysyvä nurmi) myös 2023 lähtien
- Saa lannoittaa (suojavyöhykkeet!)
- Soveltuu maltillisesti korotettuun vedenpintaan, matalaturpeisille
- Kasvualusta
 - Useita toimijoita ketjussa
 - Vaatii kehittämistä
 - Stabiilisuus, lannoitus & kastelu
 - Seosmateriaalit tarpeet
 - Lisää kustannuksia, vaatii useanlaista tuotantoa
- Kuivikekäyttö
 - Ei sovellu kaikille elämille (siipikarja hankalin)
 - Pölyävyys voi olla ongelma, syös turpeella
 - Seokset tai kerrokset käytössä

Marja- ja rohtokasvit

- Vaatii kehittämistä ketjun useassa vaiheessa
 - Ei kypsää tuotantotekniikkaa
 - Vaatii erityisosaamista, maanomistajalle vuokraustoimintaa
 - Voi täydentää luonnontuotetarjontaa
 - Kilpailee tuonnin kanssa
 - Ei kotimaista ylituotantoa
- Ei tukikelpoinen vuoden 2022 jälkeen perustetulla pellolla
- Tarjoaa ekosysteemipalveluja
- Arvoaineita, tuotannon kannattavuus kysymysmerkki
- Märkäviljely ei sovellu kaikille kasveille
- pH-vaatimus riippuu kasvista
- Vaatii yleensä avoimen kasvupaikan - OK
- Karkea jako:
 - Paksuhko ja hapan turvekerros
 - Ohuehko turvekerros, peruskalkitus

	Viimeistään vuonna 2022 peltomaaksi ilmoitettu	Vuoden 2022 jälkeen peltomaaksi ilmoitettu
Status	Pelto, osana viljelykiertoa	Pelto
Mahdollinen viljelykasvi	Käytännössä kaikki	Pysyvä nurmi
Uusiminen	Pysyvä nurmi uusittava ajoittain	Jos uusitaan, perustettava välittömästi uusi, kyntämättä
Lannoittaminen	Typpi; nitraattiasetuksen rajoissa Fosfori; lannoitelain mukaan	Typpi; nitraattiasetuksen rajoissa Fosfori; lannoitelain mukaan
Tuki	Riippuu kasvista, toimenpiteestä ja monista muista	Perustulotuki (137,35 tai C- alueella 117,55)
Sato	Saa korjata	Saa korjata

Huoltovarmuuskeskus

Uhat, riskit ja keskinäisriippuvuudet

Terrorismi

Energiapula

Sään ääri-ilmiöt

Logistiikan häiriöt

Verkkohyökkäykset

Tietojärjestelmäuhat

Vaaralliset tartuntataudit

Sotilaallinen voimankäyttö

Kuluttajat

Kansalaiset

Elintarvike-
huolto

Tietoverkot

Energia

Yritykset

Hallinto

Media

Logistiikka

Kokonaisvarautumisen malli

Yhteiskunnan varautuminen

- Viranomaisten varautuminen perustuu valmiuslakiin (1552/2011) ja erityislainsäädännön velvoitteisiin
- Yhteiskunnan varautuminen toteutetaan **kokonaisturvallisuuden periaatteella**
- Yhteiskunnan turvallisuusstrategia (YTS 2017) ohjaa hallinnonalojen varautumista (VN periaatepäätös).
- **Yhteiskunnan elintärkeät toiminnot turvataan viranomaisten, elinkeinoelämän sekä järjestöjen ja kansalaisten yhteistoimintana**
- YTS määrittelee eri hallinnonalojen strategiset tehtävät. Elintarvikehuolto: MMM, TEM, LVM, STM, UM

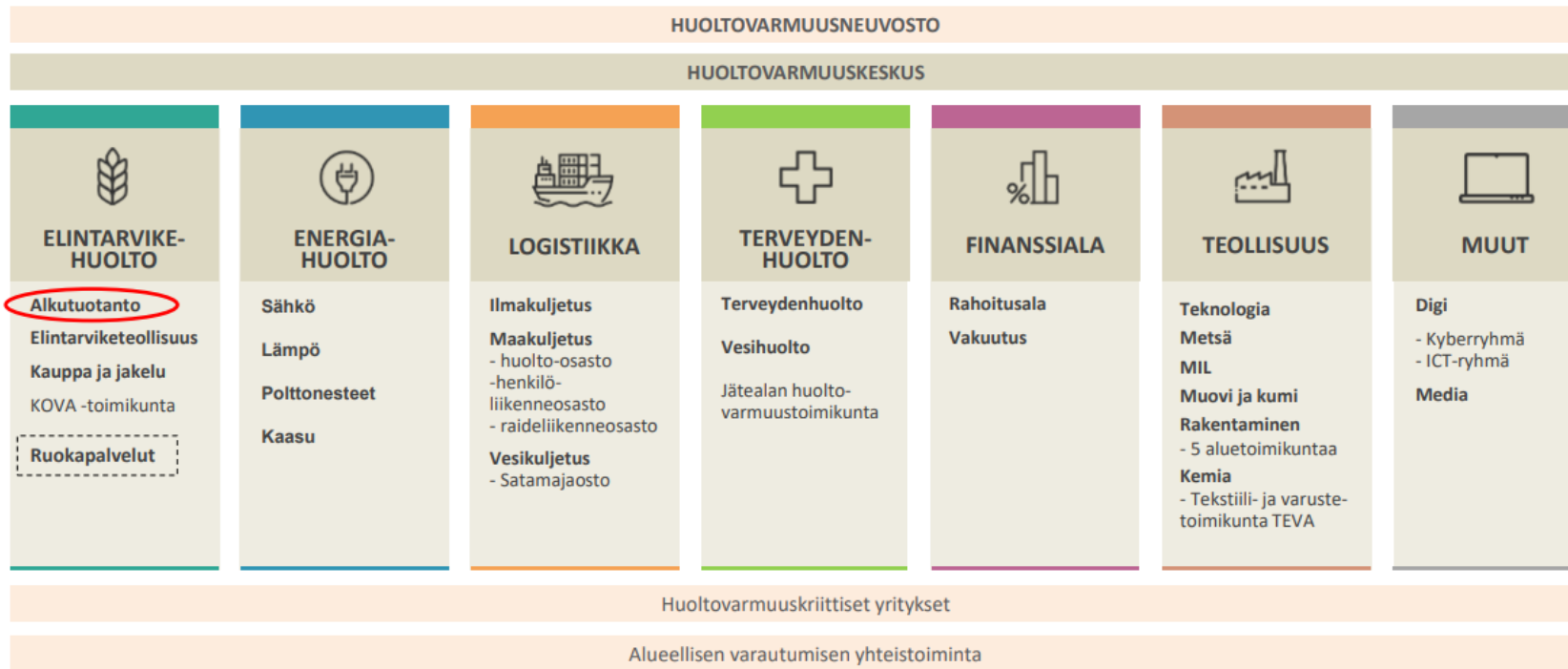

Huoltovarmuusorganisaatio

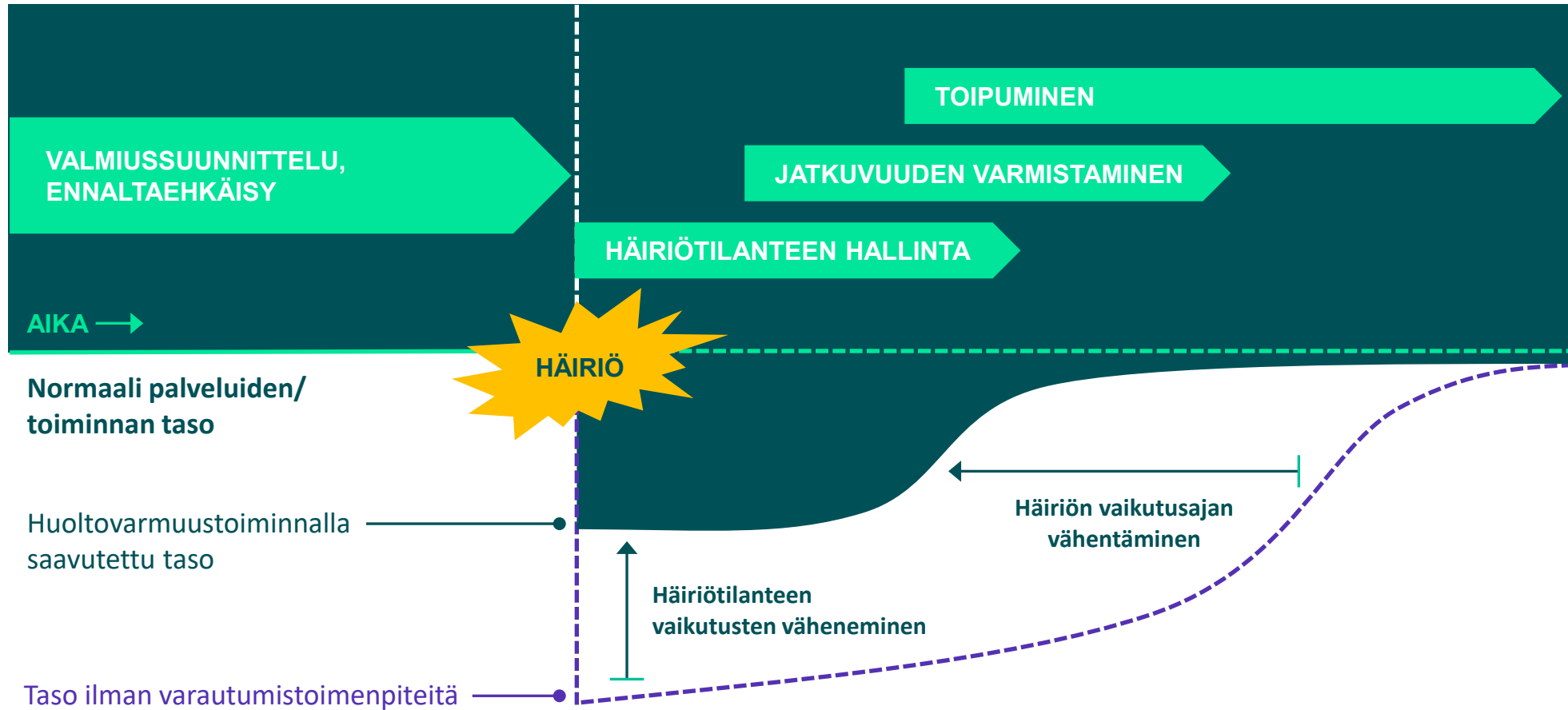
Huoltovarmuusorganisaatio
Försörjningsberedskapsorganisationen
National Emergency Supply Organisation

Huoltovarmuusorganisaatio muodostuu n. 1000 osallistujan yhteistoiminta- ja asiantuntijaverkostosta - sekä julkiselta että yksityiseltä sektorilta.

Mitä huoltovarmuudella tavoitellaan?

Huoltovarmuuskeskus

Fiksua huoltovarmuutta
yhdessä.

Varmuuden
vuoksi.

huoltovarmuuskeskus.fi

varmuudenvuoksi.fi